

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-04071/18-5

PŘÍKAZ

Úřad pro ochranu osobních údajů, jako příslušný správní orgán podle § 46 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, vydává dne 3. května 2018 v souladu s § 150 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tento příkaz:

██████████, fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona, se sídlem ██████████
██████████ IČO: ██████████,

- I. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 45 odst. 1 písm. h) zákona č. 101/2000 Sb., neboť nepřijala nebo neprovedla opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování osobních údajů, kterého se, jako zpracovatel osobních údajů podle § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb., vykonávající činnost obchodního zástupce pro společnost ██████████
██████████ dopustila tím, že dne 9. února 2018 odložila na kapotu svého osobního automobilu šanon obsahující blíže neurčený počet pojistných smluv, které jako obchodní zástupce uvedené společnosti uzavřela s klienty a na nichž byly uvedeny osobní údaje klientů v rozsahu jméno, příjmení, pohlaví, rodné číslo, místo narození, státní občanství, číslo občanského průkazu, trvalý pobyt, telefonní číslo, povolání pojištěného a informace o sjednaném pojištění,

čímž porušila povinnost stanovenou § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení, či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému,

- II. za což se jí podle § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. a v souladu s § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. ukládá

napomenutí.

Odůvodnění

Podkladem pro vydání tohoto příkazu je spisový materiál Městského úřadu Znojmo, odbor organizační – oddělení přestupků, čj. MUZN 30801/2018, doručený Úřadu pro ochranu

osobních údajů (dále jen „Úřad“) dne 11. dubna 2018 včetně postoupeného spisového materiálu Městské policie Znojmo, čj. MP-2018/01205.

Z daného spisového materiálu vyplývá, že dne 9. února 2018 okolo 19. hodiny obviněná nedopatřením odložila šanon obsahující pojistné smlouvy uzavřené s klienty na kapotu svého osobního automobilu. Následně se vydala do místa svého bydliště, přičemž během jízdy automobilem uvedený šanon s dokumenty z kapoty spadl. Obviněná tuto skutečnost zjistila následujícího dne ráno, kdy kontaktovala Městskou policii Znojmo s dotazem, zda se předmětné dokumenty nenašly. Městská policie Znojmo obviněné sdělila, že šanon byl nalezen hlídkou Městské policie Znojmo dne 10. února 2018 ve 2:22 hodin na ulici Rooseveltova ve Znojmě. Obviněná si ztracený šanon s pojistnými smlouvami vyzvedla dne 12. února 2018 na služebně Městské policie Znojmo a po jeho zkontrolování prohlásila, že nic z dokumentů nechýbí.

Z podaného vysvětlení od společnosti [REDAKCE] (dále jen „pojišťovna“) doručeného Úřadu dne 24. dubna 2018 vyplývá, že obviněná od 1. června 2016 pracuje pro pojišťovnu jako pojišťovací zprostředkovatelka na základě smlouvy o výhradním obchodním zastoupení. Tato smlouva o výhradním obchodním zastoupení č. [REDAKCE] uzavřená mezi obviněnou a pojišťovnou dne 1. června 2016 byla zaslána Úřadu jako součást podaného vysvětlení. Z článku I. předmětné smlouvy vyplývá, že obchodní zástupce se zavazuje pro pojišťovnu vyhledávat zájemce o pojištění a uzavírat s nimi jménem předmětné společnosti a na její účet pojistné smlouvy, a to jako výhradní pojišťovací agent. Podle článku V. o ochraně osobních údajů smlouvy o výhradním obchodním zastoupení je obchodní zástupce jako zpracovatel osobních údajů dle zákona č. 101/2000 Sb. povinen postupovat dle tohoto zákona a je oprávněn zpracovávat osobní údaje pouze po dobu trvání smlouvy o výhradním obchodním zastoupení a v rozsahu a za účelem nezbytným pro plnění práv a povinností dle smlouvy. Obchodní zástupce prohlašuje, že splňuje všechny předpoklady a má možnosti k tomu, aby technicky a organizačně zabezpečil ochranu osobních údajů zpracovávaných pro pojišťovnu tak, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k těmto údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, či odposlechům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování ani jinému zneužití těchto osobních údajů. Obchodní zástupce se zavazuje, že tuto ochranu v dostatečném rozsahu a řádně zajistí a zdokumentuje, zejména tak, že veškeré osobní údaje v listinné podobě i na výměnných a vyjímatelných datových médiích bude ukládat pod uzamčením mimo dosah třetích osob a že výpočetní techniku, na které bude osobní údaje zpracovávat, zabezpečí přiměřenými technicko-organizačními opatřeními odpovídajícími platným obecným standardům řízení informační bezpečnosti, zejména fyzickou ochranou, přístupovými hesly, šifrováním apod. tak, aby byly naplněny veškeré požadavky stanovené právními předpisy na zpracování osobních údajů.

K předmětu řízení lze uvést, že osobním údajem je podle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů, jestliže lze subjekt přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Na základě těchto kritérií lze konstatovat, že údaje obsažené v pojistných smlouvách nalézajících se ve ztraceném šanonu v rozsahu popsáném ve výroku tohoto příkazu jsou osobními údaji dle § 4 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.

Obviněná je s ohledem na výše uvedená zjištění správního orgánu zpracovatelem osobních údajů osob, se kterými uzavřela pojistné smlouvy dle § 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb. Obviněná jako zpracovatel osobních údajů je povinna dodržovat při zpracování osobních údajů povinnosti stanovené zákonem č. 101/2000 Sb., včetně povinnosti vyjádřené v § 13 odst. 1 tohoto zákona. Podle tohoto ustanovení je zpracovatel osobních údajů povinen přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Tato povinnost platí i po ukončení zpracování osobních údajů. Obviněná se také smluvně zavázala ke splnění povinnosti zpracovatele při zpracování osobních údajů klientů, a to podpisem smlouvy o výhradním obchodním zastoupení. Ze spisové dokumentace je zřejmé, že obviněná neprovedla taková bezpečnostní opatření, aby nedošlo k neoprávněnému přístupu k osobním údajům subjektů údajů, neboť došlo ke ztrátě šanonu obsahujícího osobní údaje klientů, se kterými uzavřela pojistné smlouvy.

Povinnost dle § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. a této povinnosti odpovídající skutková podstata je formulovaná jako odpovědnost za následek. Dojde-li tedy k následku předvídanému v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb. (neoprávněnému přístupu k osobním údajům apod.), což je v této věci nepochybné, znamená to, že se zpracovatel osobních údajů dopustil také přestupku.

Správní orgán v této souvislosti odkazuje na argumentaci Nejvyššího správního soudu k problematice objektivní odpovědnosti v rozsudku čj. 9 As 36/2007-59 (byť v jiné oblasti veřejného práva a bez výslovného zakotvení liberačního ustanovení). Dle názoru správního orgánu je pojem „přijmout taková opatření“ v normě ukládající primární povinnosti (tj. v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb.) nutno považovat za synonymum pojmu zajistit. Oba tyto pojmy je poté třeba dle názoru správního orgánu interpretovat jako garanci správce i zpracovatele osobních údajů za bezpečnost zpracování osobních údajů, tedy za to, že se s osobními údaji např. neseznámí žádná nepovolaná osoba. Jedině tento výklad je schopen zajistit efektivní fungování právní normy a naplnění jejího elementárního smyslu a účelu, kterým je naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí (viz opět rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 36/2007-59, www.nssoud.cz).

Odpovědnost za přestupek právnických osob a fyzických osob podnikajících je přitom postavena na objektivní odpovědnosti (tedy bez ohledu na zavinění), přičemž zákon č. 250/2016 Sb. upravuje v § 21 odst. 1 liberační důvod, jehož naplněním se pachatel přestupku může odpovědnosti zprostit. Fyzická osoba podnikající tedy za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila. Posuzování naplnění liberačního ustanovení je přitom závislé vždy na konkrétních okolnostech daného případu a nelze jej předem jakkoliv zobecnit (při současném respektování limitu vyjádřeného v § 2 odst. 4 správního řádu).

Správní orgán přitom považuje za nezbytné konstatovat, že v případě ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. (a ostatně všech liberačních ustanovení) se přenáší důkazní břemeno na obviněnou a je to ona, kdo musí k prokázání liberace navrhnout důkazy (srov. Mates P. a kolektiv: Základy správního práva trestního, 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2002, str. 12; dále také § 52 správního řádu).

Správní orgán tedy na základě shora uvedeného posuzoval jednání obviněné z hlediska ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. a v této souvislosti uvádí, že vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, neznamená jakékoliv úsilí, které zpracovatel vynaloží, ale musí se ve vztahu ke každému, konkrétně posuzovanému případu, jednat o úsilí maximálně možné, které je zpracovatel objektivně schopen vynaložit (zákon používá kritérium veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, a nikoliv např. spravedlivě požadovat, požadovat s ohledem na poměry atp.).

Správní orgán po zhodnocení všech výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že v případě obviněné § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. nelze aplikovat. V daném případě je správní orgán názoru, že se ze strany obviněné nejednalo o vynaložení maximálně možného úsilí k ochraně zpracovávaných osobních údajů, neboť obviněná před jízdou ani zběžně nezkontrolovala, kde se dokumenty obsahující osobní údaje nalézají.

Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. je přestupkem společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Podle § 37 zákona č. 250/2016 Sb. se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlídnou zejména k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti obviněné. Při stanovení správního trestu tak správní orgán přihlédl především k povaze a závažnosti přestupku, přičemž má na základě § 38 zákona č. 250/2016 Sb. za to, že závažnost přestupku zvyšuje rozsah osobních údajů klientů, a to včetně rodných čísel, která slouží jako obecný identifikátor občana. Naopak za okolnost snižující závažnost přestupku správní orgán považuje skutečnost, že obviněná sama ztrátu nahlásila na Městské policii Znojmo a též skutečnost, že dokumenty byly hned následujícího dne ráno nalezeny hlídkou Městské policie Znojmo, tedy že se jednalo jen o krátkou dobu, kdy k nim mohly mít přístup neoprávněné osoby. Polehčující či přitěžující okolnosti ve smyslu § 39 a 40 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci správní orgán neshledal.

Správní orgán považuje ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu skutkové zjištění za dostatečné a na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že obviněná porušila svým jednáním povinnost stanovenou v § 13 odst. 1 zákona č. 101/2000 Sb., tedy povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení, či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů, a proto rozhodl podle § 150 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. ve věci příkazem.

V souladu s § 45 zákona č. 250/2016 Sb. tímto správní orgán upozorňuje obviněnou, že pokud by se v budoucnu dopustila podobného jednání, hrozí jí uložení pokuty, která může činit podle § 45 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb. až 5.000.000 Kč.

Poučení: V souladu s § 150 odst. 3 správního řádu lze u Úřadu pro ochranu osobních údajů proti tomuto příkazu podat ve lhůtě 8 dnů ode dne jeho doručení odpor, kterým se příkaz ruší a řízení pokračuje.

Příkaz je doručen dnem převzetí stejnopisu, nejpozději ale desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je dnem doručení okamžik přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději ale desátý den ode dne dodání příkazu do datové schránky.

Praha 3. května 2018

otisk
úředního
razítka

Vanda Foldová
ředitelka odboru kontrolního